

Ķiploks — augs ar nepārspējamu garšu, kas var būt arī ļoti dekoratīvs

Garšaugu karalis, kurš neprasa lielas pūles, bet tomēr ir ar savām kaprīzēm

Ķiploku mēdz dēvēt par garšaugu karali. Tas atrodams teju katrā dārzā, it kā neprasa lielas pūles, bet tomēr ir ar savām kaprīzēm. Ķiploku audzēšanai jau vairākus gadus pievērsusies Signe Žuka no Aizkraukles pagasta, cenšoties pēc iespējas labāk izprast šo augu. Izvēle savā ziņā bijusi nejauša, bet trāpīga.

SANDRA PUMPURE

Nekad nesaki "nekad"

Draudzība vai sadarbība ar ķiploku Signei ar ģimeni sākās, kad abi ar vīru Armandu iegādājušies māju un zemi Aizkraukles pagastā. Kā viņa pati smaidot atzīst, tas ir stāsts, kurš savulaik sākās ar apņemšanos neatgriezties laukos. Signes dzimtā puse ir Drustu pagasts pie Cēsīm, bet vīram — Daugavpils. Abi satikušies, mācoties Priekuļos, un uz Aizkraukli atveda vīra darbs šajā pusē. Savu māju iegādājušies, kad ģimenē ienācis pirmdzimtais.

— Savulaik visu to jau biju izbaudījusi — garās vagas, kas jāravē, un govju slaukšanu. Tas viss man ļoti nepatika, tāpēc biju apņēmusies dzīvot pilsētā un neko no tā nedarīt. Tomēr ir tā, kā ir — esmu atpakaļ vagā! — smeļ Signe.

Pirmās ķiploku vagas viņi iestādījuši pirms septiņiem gadiem. Sākumā platība nebija liela, bet pietika sev un citiem. Daļu ražas piedāvājuši arī internetā. Signe atzīst, ka sākumā bijusi par to nedroša, baidījusies no negatīvajiem komentāriem, bet ar laiku iemācījusies nepievērst tam visam uzmanību un koncentrēties uz to, ko dara. Interese par ķiplokiem bija, un stādāmo platību

palielinājuši. Raža gan togad padevās maza — ne svara, bet galviņu izmēra ziņā. Lai nevajadzētu to pārdot lētāk, Signe izdomāja, ka var no tiem gatavot pulverus, pesto un citas lietas. Izmēģinājums izdevās, turpmāk vairāk pievērsoties pārstrādei.

— Ķiploks ir tāds augs, kurš jāizprot. Es vēl to mācos, bet pamazām "saprotamies" arvien vairāk. Daudz kas ir jāzina — stādīšanas, novākšanas process, kā labāk uzglabāt. Arī darbs ar to ir ļoti smags, bet man patīk arī uzzināt ko jaunu, — stāsta Signe.

Patīk roku darbs

Viņa piekrīt citu ķiploku audzētāju un pārstrādātāju teiktajam, ka jācenšas samazināt roku darbu. Tomēr ķiplokam tieši tas ir ļoti svarīgs, lai arī smags, ko Signe izjutusi ne reizi vien.

— Iegādājāties stādāmo iekārtu, bet ar to ķiploks zemē krit, kā pagādās, un tā arī izaug. Man lielākoties tādi neder, piemēram, ķiploku pušķiem. Tāpēc, cik vien var, cenšamies darīt visu ar rokām, jo vairāk orientējamies nevis uz daudzumu, bet kvalitāti. Tas ir svarīgi labam galaproduktam. Arī ķiploku mizošana šobrīd ir roku darbs, un tas arī, domājot par kvalitāti. Man patīk tā visa darbošanās, varu čubināties ap ķiplokiem, neskaitot laiku. Galvenais ir atrast pareizo pieeju darbam, nepārslogot sevi par daudz, tas viss nākamajā dienā liek par sevi manīt, — saka aizkraukliete.

Visu laiku vajag būt kustībā

Lai mainītu augseku, papildus ķip-

ĶIPLOKU SIEVIETE — Signe Žuka.

Foto no personīgā albuma

lokiem šogad nāks klāt arī burkāni, kāposti un ķirbji — katrs pushektāra platībā. Mazdārziņā audzēs dažādus garšaugus, kas nepieciešami dažādu produktu gatavošanai. Tas viss aug bioloģiskā piemājas saimniecībā, kas ir sertificēta. Darbos iesaistīta visa ģimene. Vīrs paveic smagākos zemes darbus, bet arī Signe nereti sēžas pie traktora stūres, un to labprāt uzņemas arī vecākais dēls. Arī pārējie trīs bērni iesaistās mājas darbos, bet mamma teic, ka tās noteikti nav garumgarās vagas, kas jāravē, vai ķiploku kalni, kas jānomizo. Katrs paveic, cik tobrīd var. Lauku vide gan tik visiem, jo nespēj iedomāties, kā varētu dzīvot pilsētā dzīvoklī.

— Esmu cilvēks, kuram visu laiku vajag būt kustībā, kaut ko domāt un darīt. Ja man jāsež uz vietas, esmu gluži vai slima. Tāpēc meklēju un interesējos par kaut ko jaunu. Tētis teic, ka es atgādinot vecmāmiņu, kura arī bija maza auguma sieviete un mūždien kaut ko darija. Kad lauku darbu sezona beidzas, arī man ir tāds nemiers, taču tas ir laiks, kad var domāt ko jaunu, — saka Signe.

Pirmais degustētājs

Viņa pati nav liela ķiploku cienītāja ikdienā, jo to garša šķiet par spēcīgu. Galvenokārt viņa tos lieto kā garšvielu gaļas ēdieniem, bet vīrs iecienījis marinētus un arī svaigus. Viņš ir pirmais degustētājs, kāds izdevies produkts. Arī no citiem atsauksmes ir pozitīvas, un tie, kuri nogaršojuši, mudina turpināt iesākto. Katram gan ir savas garšas nianšes — kāds vēlas stiprāku vai vājāku marinādi, mazāk vai vairāk sāls, un Signe cenšas pieskaņoties konkrētajam patērētājam. Viņa atzīst — nedomājusi, ka tik daudziem cilvēkiem svarīgi tieši bioloģiskie produkti. Saistībā ar tiem arī citas nākotnes ieceres, piedāvājums bērniem un jauniešiem.

Signe atzīst, ka ķiploks ir ne tikai vērtīgs uzturā, bet arī skaists. To viņa izceļ, veidojot ķiploku pušķus, kas ir laba dāvana ikvienam — oriģināla un noderīga. Tie patīk visiem un šobrīd ir ļoti pieprasīta prece. Eksperiments bija arī ķiploku vainagi adventes laikam. Tāpat ķiploku virtenes ir tik unikālas, ka der pat kāzu dekorācijām.

ROTĀJUMI var būt arī no ķiplokiem.

Konkurence ķiploku produktiem ir, bet katrs ražotājs vairāk pārstāv noteiktu teritoriju, un katram ir sava specifika. Katrā ziņā Signei ir, uz ko tiekties, un viņa to dara.

Soli pa solim

Šogad Signe piedalījās konkursā "Laukiem būt!", kas ir vēl viens solis pretī savai uzņēmējdarbībai. Lai arī iegūtā balva nav liela, tas deva labu pieredzi un zināšanas.

— Sākumā domāju, vai tas man viss vajadzīgs, tomēr esmu apmierināta, ka piedalījos. Pozitīvs ieguvums ir tas, ka tiku līdz finālam, lai arī neuzvarēju. Tas man deva ļoti daudz. Pēc izglītības esmu agrārā sektora komercdarbiniece, bet, tā kā šīs zināšanas iepriekš aktīvi neizmantoju, daudz kas piemirsies, un bija arī citas nianšes, ko uzzināju konkursa mācībās. Kopumā laba pieredze, — saka Signe.

Viņa mērķtiecīgi turpina virzīties uz priekšu, lai izveidotu savu uzņēmumu. Ar LEADER atbalstu jau iegādājusies konteiners, kur varēs izvietot ražošanu, jo mājā ar to nodarboties nav labākais risinājums ķiploka specifiskās smaržas dēļ. Būs jāvešanas iekārta ne tikai ķiplokiem, bet arī citiem garšaugiem. Vēl daudz kas procesā jāpildinveido un jāizzina ne tikai par pārstrādi, bet arī uzglabāšanu, arī pašai eksperimentējot.

Tagad jaunā sieviete plāno startēt Aizkraukles novada pašvaldības izsludinātajā konkursā "Esi uzņēmējs Aizkraukles novadā!". Katrā ziņā viņa meklē iespējas atbalstam, lai uzņēmējdarbība varētu uzņemt apgriezienus. Šobrīd viņa reģistrējusies kā saimnieciskās darbības veicēja un gatavojas darbību sākt aktīvāk, lai varētu pievērsties tikai tai. ♦

LABA DĀVANA — ķiploku pušķis.